

Песочница в пустыне/ Homokozó a sivatagban
(1981-88)

Ночной интерьер/ Éjszakai enteriőr

Близкий гул холодильника.
Тишина.
Ночь течёт по будильнику,
Как слюна,
По часам озабоченным,
Как плевков,
Такова наша вотчина,
Островок.
Такова наша комната,
Боже мой.
Перестань жить нескромно так
В проходной.
Перестань. Перестану я.
Это бред.
Выясняются данные:
Места нет.
Кто за мною? Кто в очередь
За пайком?
Мне сюжет напророчили
Целиком.
Вам – сюжетная линия,
Мне – судьба.
С головой в колком инее,
Гольтьба.
Лёд подёрнул ристалище,
Глетчер лет
Жив я, жив я пока еще.
Или нет.
Без суда в узкой камере,
Треск минут.
То же самое за морем,
Что и тут.
Рок прозрачными дольками
На руке.

Пустоты ровно столько же
Вдалеке.
Пустота та же самая
За горой.
И не помнит гора моя
Кто герой.
Локотком героининым
Мимо век
Провели мою линию
На весь век,
Этим веком глаза свело,
Врозь лучи.
То же самое засветло,
Что в ночи.
Эта койка замызгана,
Эта ночь,
Тело некуда из дому
Уволочь.
За лесами дремучими
Тот же край:
Раз в аду жить наскучило,
Помирай.
Треск минут нарастающий
Подо льдом.
Жив я, жив я пока еще.
Дремлет дом,
В нём холодная лестница
Стёрта с ног,
Под извёсткою крестится
Потолок.
Холодина. Из инея
По окну
Две холодные линии
Льнут ко сну,
Спят квартиры, побоища
Приглушив.
Жив я, жив я и всё ещё,
Ещё жив.

Hűtőszekrény közeli zúgása.
Csönd.
Az ébresztőóráról lecsorog az éjszaka,
Mint a nyál,
A gondterhelt órákról,
Mint a köpés,
Ilyen a mi birodalmunk,
Szigetünk.
Ilyen a mi szobánk,
Istenem.
Hagyd abba ezt a szerénytelen életet
Az előszobában.
Hagyd abba. Abbahagyom.
Ez képtelenség.
Kiderülnek a tények:
Nincs hely.
Ki következik utánam? Ki áll sorban
Fejadagért?
Megjósolták nekem a történetet
Teljes egészében.
Ami nektek a történet szála,
Nekem – sors.
Fejem csípős dérben,
Szegény.
Jég vont a bajvívóteret,
Az évek gleccsere
Élek még, egyelőre még élek.
Vagy nem.
Ítélet nélkül egy szűk cellában,
Percek kattogása.
S a tengerentúl is ugyanaz,
Mint itt.
A végzet áttetsző gerezdjei
A tenyeremen.
Távolban is pont ugyanennyi
Üresség.
Ugyanaz az üresség
A hegyen túl is.
És nem emlékszik az én hegyem,
Hogy ki a hős.
A hősnő könyökével
A szemhéjak mellett
Végighúzták a vonalamat

Az egész századon,
Ettől a századtól összerándul a szem,
Szétfutó sugarak.
Világosban ugyanaz van,
Mint éjszaka.
Ez az ágy már el van nyúve,
Ez az éjszaka,
Nincs hová
Otthonról elvonszolni a testet.
A rengeteg erdőn túl
Ugyanaz a vidék:
Ha meguntad az életet a pokolban,
Halj meg.
A percek egyre fokozódó kattogása
A jég alatt.
Élek még, egyelőre még élek.
Szunnyad a ház,
Benne hideg lépcső
Mely kikopott a lábak alatt,
A mész alatt keresztet vet
a mennyezet.
Hideg van. Az ablakon levő
Zúzmarából
Két hideg vonal
Hozzátapad az álomhoz,
Alszanak a lakások, elcsendesítve
Az ütközeteket.
Élek még, egyelőre még élek,
Még élek.

Животная песенка/ Állati dalocska

Рука твоя взбухла
От замысла блуда.
Не тронь эту куклу,
Не тронь это чудо.
Греховностью мысли
Запачкана морда.
Не тигр ли, не рысь ли
Вспухают так гордо
От голода? Мясо
На косточках цело.

А в чашах запасы
Кончаются тела.
Червяк. Надо кушать
И спрятаться надо:
Жила-была туша
С гранатою рядом,
У самой у мины
Под боком у взрыва.
До самых поминок
Живём без отрыва,
Живём и не смеем
От сна оторваться;
И в каждой Помпее
Идёт реставрация.
Идёт реконструкция
В каждой примете.
Мы самая куца
Точка на свете.
Мы самый короткий
Отрывок из мира.
Скользящей походкой
Забиты квартиры.
О, Господи, где ты ?
Мы тут, в этой куче,
Всем скопом планету
Решили озвучить.
Но слово невнятно,
Молчание тучно,
Словесности пятна
Скользят по беззвучью.
Скользят слишком быстро,
Кончается след.
В нас божия искра.
Но времени нет.
Но времени нет.
И места нам нет.
И каждый ответ –
Беззвучный отказ.
Молчит целый свет.
Закрыт божий глаз.
И край наш отпет.
Но выслушай нас!
Никто не готов

К молчанию лет;
В оставшийся раз
Невнятную речь
Спаси с наших слов,
И головы с плеч,
В последний наш раз,
В единственный раз
О-че-ло-вечь
Слово о нас.

Feldagadt a kezed
A parázna ötlettől.
Ne nyúlj ehhez a babához,
Ne érintsd meg ezt a csodát.
A gondolat bűnössége
Beszennyezte a pofád.
Nem szokott-e a tigris, vagy a vadmacska
Ily büszkén feldagadni
Az éhségtől?
A csonton levő hús ép.
A sűrűben elfogynak a test
Tartalékai.
Kukac. Enni kell
És el kell rejtőzni:
Élt egyszer egy test
A gránát mellett,
Az akna közvetlen közelében
A robbanás szélén.
Egészen a halotti torig
Szakadatlanul élünk,
Élünk és nem merünk
Elszakadni az álomtól;
És minden Pompejben
Restauráció folyik.
Rekonstrukció zajlik
Minden ismertetőjegyben.
Mi vagyunk a legkisebb
Pont a világon.
Mi vagyunk a legrövidebb
Töredék a világból.
Suhanó járással
Vannak teli a lakások.

Óh Uram, hol vagy ?
Mi itt, ebben a kupacban,
Mind együtt megpróbáltunk
Hangot adni a bolygónak.
De a szó alig hallható,
A hallgatás kövér,
A szóbeliség feltjai
Elsiklanak a hallgatás felett.
Túl gyorsan siklanak,
Eltűnik a nyomuk.
Bennünk van az isteni szikra.
De nincs idő.
De nincs idő.
És hely sincs számunkra.
És minden válasz –
Hangtalan visszautasítás.
Hallgat az egész világ.
Csukva van Isten szeme.
És vidékünk elsiratva.
De hallgass meg minket!
Senki sem kész
A hallgatás éveire;
Most utoljára
Alig érthető beszédünket,
Mentsd meg szavaink alapján,
És aztán fejünket veheted,
Most utoljára,
Egyetlenegyszer
Tedd emberivé
A rólunk szóló szavakat.

Новогодняя частушка/ Újévi csasztuska

Сказки это, басенки,
Ангелы по лесенке,
Крест от приключения,
Семь лет заключения.

Пять лет еле сдвинулось,
Это половина лишь,
Будет вся десяточка.
Над кроватью карточка.

На столе три карточки:
Двое мёртвых в рамочке,
А твоя – под стёклышком.
Голова под крылышком.

Кто живой, тот тычется
В бытиё как детище,
Утирает сопельки –
Молока ни капельки,

Ни груди, ни вымени
Белой пенкой имени
Комната подёрнута,
Лбом к тебе повёрнута,

Джан Тогай. Не тратится
Время, только вертится,
Кто с тобою встретится,
Только перекрестится.

Комната колышется.
Потому что дышишь ты
Крутится, качается,
Пятый год кончается,
Джан Тогай, кто всмотрится
В пропасть, тот зажмурится:
Холодна вселенная
Дырка. По колено я
Вмёрз в неё. По горлышко
Вымерзает солнышко,
Но сверкают россыпи
В ледовитом космосе.
Головёшка катится,
Лоб об лёд колотится,
Глянцева и лакова
Лестница Иакова,
Вниз и вниз, и всё еще,
Кувырком побоище,
По ступенькам рёбрами,
Все двенадцать собраны,
В них комочек голенький,
Бьется сгусток маленький,

В клетке бултыхается,
Кровью обливается,
Кровью отопляется,
Еле-еле теплится,
Некогда отчаяться,
Пятый час кончается,
Джан Тогай. Не сдвинешься
Ты и не достанешься
Никому. Поэтому
Катимся по свету мы.

Январь 1980.

Mese ez, csak mese,
Létrán járó angyalok,
A kaland miatt kereszt,
Hét év fogság.

Öt év alig múlt el,
Ez még csak a fele,
Lesz ebből még tíz is.
Ágyam fölött kép.

Az asztalon három kép:
Két halott keretben,
A tiéd üveg alatt.
A fejed a szárnyad alatt

Aki él az bökdösi
A létet, mint a gyerek,
Letörli a taknyát –
Tej egy csepp sem,

Sem mell, sem tőgy
A név fehér habja
Vonja be a szobát,
Homlokát feléd fordítja,

Dzsán Togay. Nem fogy
Az idő, csak forog,
Aki veled találkozik,
Csak keresztet vet.

A szoba ring.
Mert te lélegzel
Forog, hintázik,
Az ötödik év ér véget,
Dzsán Togay, aki a szakadékba
Belenéz, az összehúzza a szemét:
Hideg a világmindenség
Lyuk. Térdig
Belefagytam. Torkig
Kifagy a nap,
De csillognak a szétszórt csillagok
A jeges kozmoszban.
Üszkös fadarab gurul,
A homlok jégbe ütődik,
Fényes és lakkozott
Jákob létrája,
Le és le, még mindig,
Feje tetejére állt ütközet,
A fokokon bordákkal,
Mind a tizenkettő együtt van,
Bennük meztelen csomócska,
Tekereg a kis rög,
Lötykölődik a sejtben,
Elönti a vér,
Fűti a vér,
Alig-alig pislákol,
Nincs idő kétségbeesni,
Az ötödik óra ér véget,
Dzsán Togay. Nem mozdulsz
És nem leszel senkié sem.
Ezért vándorlunk
A világban mi.

1980. január

Вагонные куплеты / Vagon kuplék

1.

Мы едем долго и упорно,
Но слишком скоро приезжаем
И уезжаем. А повторно
Не заезжаем. Объезжаем.
Там где стоит наш пункт опорный
Неужто неизображаем?

Он в нас, но еле-еле мыслим,
Едва-едва воображаем,
А мы всей жизнью повисли
На нём, и так и провисаем
Над пропастью. Как в коромысле
Два ведрышка над самым краем
Обледеневшего колодца,
Что упадёт, то разобьётся.

Sokáig és elszántan utazunk,
De túl hamar érkezünk meg
És utazunk el. Aztán újra
Nem térünk be. Elkerüljük.
Ott, hol a támpontunk van
Csak nem ábrázolhatatlan?

Bennünk van az a pont, de alig- alig érthető,
Épphogy csak felfogjuk,
Mi meg egész életünkkel rajta csüngünk
És így lógunk
A szakadék felett. Mint a vízhordó rúdon
Két vödör a jeges kútkáva
Legszélén,
Ami leesik, az összetörik.

2.

Отрывок «Джан» / «Dzsán» részlet

Ты не явишься заранее,
Ты всегда столпотворение.
Увеличивалось трение,
Увеличится сгорание.
Всё что было – на перроне я.
Всё что будет – повторение.
В каждом слове ударение
Поперёк стоит, как градусник.

Nem jelensz meg előbb,
Te mindig zűrzavar vagy
Megnőtt a súrlódás,
Nő az égés.
Minden, ami volt – a peronon én
Minden, ami lesz – ismétlődés.
Minden szóban keresztbe fordulva áll
A hangsúly, mint a hőmérő.

3.

Это так только слышится,
Так говорится.
Прыгает мышца.
Прыгают мысли,
Выросли заросли.
То ли напишется,
Что переснится?
Где переспится,
Там и надышится.
Так только слышится,
Так говорится,
Выползли
Оползни,
Выползли лица,
Полка колышется,

Время укрыться.
Где переспится,
Там и надышится.

Ez csak úgy hallatszik,
Ezt csak úgy mondják.
Ugrál az izom.
Ugrálnak a gondolatok,
Kinőtt a bozót.
Vajon azt írod le,
Amit megálmodsz?
Ahol alszol,
Ott lélegzel,
Ez csak úgy hallatszik,
Ezt csak úgy mondják.
Előbújtak
A földcsuszamlások,
Előbújtak az arcok,
Inog a polc,
Ideje betakarózni.
Ahol alszol,
Ott lélegzel.

4.

Назад, назад, пора условиться
всё с прежним лесом, с прежним морем.
Лишь только выйдешь за околицу,
Как видишь: путь давно проторен.
Назад, назад, ты повторяешься
То на перронах, то на дюнах,
Так распрощайся с провожающим
В границах судорожно юных.
Ведь повторяются лишь местности,
Замкнувшись в собственной природе.
А человек, как лёгкая погрешность
Со света начисто проходит.

Vissza, vissza, ideje megegyezni
Azzal a régi erdővel, azzal a régi tengerrel.
Alig lépsz ki kapun,
Láthatod: az utat régen kitaposták.
Vissza, vissza, ismétlődsz
Hol a peronokon, hol a dűnéken,
Hát búcsúzz el a kísérőtől
A görcsösen ifjú határokon belül.
Hisz csak a helyszínek ismétlődnek,
Saját természetükbe zártan.
Az ember, mint apró tévedés
A világból nyomtalanul elmúlik.

5.

Вангоговская лампочка/ Van Gogh-i villanykörte

Над полом лампочка качается,
Забрызганная лампа,
Всё собирается отчаяться
Её качанье не кончается,
Как серия эстампов.
Качнётся раз – и нам неможется,
И голова кружится,
Качнётся два – и вздрогнет кожа
И в черепе каша.
Качание её умножится,
В окошках отразится,
И в пальцах бритва затревожится,
И следом покачнутся ножницы,
И покачнутся лица.

A padló fölött villanykörte himbálózik
Összefröcskölt lámpa,
Minden elkeseredni készül
A himbálózás nem marad abba,
Mint egy metszetsorozat
Egyszer meglődül – és rosszullet környékez,
És szédül a fejünk,
Kettőt lődül – és megremeg a bőr,

S a koponyában a pempő.
Gyorsul a himbálózás,
Az ablakokban tükröződik,
S a kézben a borotva izgalomba jön,
S nyomában meglendül az olló,
És megrendülnek az arcok.

Коммуникационный крах/ Kommunikációs összeomlás

Ответу не бывать ответом,
Вопросов к нему нет.
Каким-то дьяволом отпето
Общение планет.

Планета крутится немая,
Ни звука не издаст,
В ядре ответы вымирают,
И всё безмолвней пласт
Событий. Дьяволы молчанья
Вселились в робкий мир,
И тратит всё своё отчаянье
Планета на Памир,
На ней и панцирь, и забрало,
Но изо всех бы сил
С себя доспехи посрывала б,
Лишь кто бы попросил.

A válasz sosem lehet válasz,
Nincsenek hozzá kérdések.
Valami ördög elsiratta
A bolygók érintkezését.

A bolygó némán forog,
Egy hangot sem bocsát ki,
A magban kihalnak a válaszok,
És egyre szótlanabb az események rétege.
A hallgatás ördögei
Költöztek be a félnk világba,
S a bolygó egész elkeseredése
A Pamírban csúcsosodik ki,

Páncélt és sisakrostélyt visel,
De teljes erejéből
Letépné magáról vértzetét,
Ha valaki erre kérné.

Credo?

Пустынник если ты,
В пустыне топай,
В загоны пустоты,
В закон синкопы,
В загон пустых часов,
В пустое место.
Ты выслан. Будь готов
К часам ареста,
В глухие месяцы,
В глухие годы
Оторван от сосца
Язык природы.
Пустынник если ты,
Ступай в пустыню.
Кончаются кусты,
Камень отныне,
Каменья и песок.
Поспи под камнем.
В песке увяз висок,
В сухом и давнем.
От мокрого песка
Ещё противней.
Видение листка –
Мотив вотивный.
В какой-нибудь траве.
А может просто
Такие в голове
У нас наросты,
Рисунок в ней такой,
Такой орнамент:
Растёт пейзаж с рекой
В просторной раме,
Деревья в нём растут,
Отрачивают ветки.

– Он вымышленный тут,
в пустынной клетке.
И раз пустынный ты,
Так лезь в пустыню,
Где день сгорит дотла,
А ночь остынет
В холодные пласты.
В холодный панцирь.
Да будет ночь светла
Для сольных танцев.
От танцев по песку
Не остаётся
Следа. Кружит лоскут
В сквозном колодце.

Ha sivatagi remete vagy,
Ballagj el a sivatagba,
Az üresség karámaiba,
A szinkópa törvényébe,
Az üres órák karámába,
Egy üres helyre.
Kiűzettel. Állj készen
A letartóztatás óráira,
A süket hónapokban,
Süket években
El van szakítva a csecstől
A természet nyelve.
Ha sivatagi remete vagy,
Távozz a sivatagba.
Elfogynak a bokrok,
Mostmár csak kő van,
Kő és homok.
Aludj a kő alatt.
Homok temeti be a halántékosodat,
Száras és régi homok.
A vizes homok
Még visszataszítóbb.
A levél látványa –
Szakrális motívum.
Valamely fűben.
De lehet, hogy egyszerűen
A fejünkben vannak

Ilyen kinövések,
Ilyen rajzolat van benne,
Ilyen díszítés:
Tájkép nő ki benne folyóval
Tágas keretben,
Fák nőnek benne,
Ágakat növesztenek.
– Kitalált tárgy itt,
A remetelakban.
És ha már sivatagi remete vagy,
Akkor eredj a sivatagba,
Ahol a nap tövig ég,
Az éjszaka meg lehül
Hideg rétegekbe.
Hideg páncélba.
Legyen az éj világos
A szólótáncokhoz.
A táncnak a homokon
Nyoma sem marad
Ruhadarab kereng
Az átjárható kútaknában.

Балетная колыбельная/ Balett bölcsődal

Д.О. / D.O.

Слева звёзды, справа звёзды,
Сверху небеса,
Краски ничего не весят,
Стали угасать.
Стенка слева, стенка справа,
Люстра в потолке,
Прячет занавес в оправу
Сцены уголки.
Шаг то ласковый, то жёсткий,
Помыслы темны.
Сцена – голые подмости,
Сцена – три стены,
Справа ножка, слева ножка,
Между ними торс,

Осторожная подружка
Намечает курс:
Нож направо, нож налево,
Ножка впереди,
Льётся воск от перегрева,
Капает в груди.
Из красавицы из спящей
Аттитюд тройной,
Белых оборотней чащи,
В проходной.
Что это, балетный приступ?
Закулисный тракт?
От артиста до артиста
Маленький антракт;
К турнику припав, стремится
Весь балетный класс
Не задеть за половицу,
А задеть за нас.
Пачка слева, справа ручки,
В середине стан,
Трели из Могучей кучки
Капают со стен.
Закулисную дорогу
Освещает Марс:
Только ножку, чур, не трогай,
В этом ножки форс,
В этом ножкино богатство,
Пируэт и стоп.
Можно до неё добраться
Через гардероб?
Можно. Только очень редко;
Дрыгнет двадцать раз:
Ей хорошая отметка,
Зрителю – экстаз.
Шорохи одни да взгляды,
Острые шажки,
В кулуарные обряды
Прячутся божки;
То с коленкой, то с ключицей
Временно знаком.
Шамаханская царица
Вдруг явилась в дом:
Без труда, без пачки, рюшки,

Тюль в починку сдан,
От лодыжки до макушки
Посредине стан.

Дёр, июль 1981 г.

Balra csillagok, jobbra csillagok,
Fent az égbolt,
A festékek semmit se nyomnak,
Kezdek kialudni.
Balról fal, jobbról fal,
Csillár a mennyezeten,
Keretbe rejtik a függönyt
A színpad sarkai.
A lépés hol gyengéd, hol kemény,
A szándékok sötétek.
A színpad – üres emelvény,
A színpad – három fal,
Jobbról láb, balról láb,
Köztük törzs,
Óvatos barátnő
Jelöli ki az irányt:
Kés jobbra, kés balra,
Láb elől,
A túlmelegedéstől folyik a viasz,
Csöpög a mellben.
Az alvó szépségből
Hármas attitűd,
Fehér alakváltók sokasága
Az átjáróban.
Mi ez? Balett roham?
Kulisszák mögötti útvonal?
Művésztől művészig
Kis szünet;
A nyújtóhoz borulva
Az egész balettosztály arra törekszik,
Hogy ne a padlót érintse meg,
Hanem bennünket.
Tüllszoknya balról, jobbról kezek,
Középen derék,
A falakról trillák csöpögnek

az Ötök Csoportjából.
A kulisszák mögötti utat
Mars világítja meg:
Csak a lábat ne fogd meg, vigyázz,
Ebben van a láb ereje,
Ebben a láb bátorsága,
Piruett és stop.
El lehet-e hozzá jutni
Az öltözön keresztül?
El. Csak nagyon ritkán;
Hússzor megremeg:
Neki ez jó jel,
A nézőnek eksztázis.
Csak sóhajok, meg tekintetek,
Kis hegyes lépések,
A folyosói szertartásokba
Rejtőznek a kis istenek
Hol a térddel, hol a kulcscsonttal
Ismerkedek ideiglenesen.
A samahán cárnő
Egyszer csak megjelent otthon:
Nehézség nélkül, tüllszoknya nélkül, fodrok nélkül,
A tüllt javítani adta,
Tetőtől talpig
Középen derék.

Győr, 1981. július

Прохожие куплеты/ Átjáró kuplék

A.J./ A.L.

По проволоке, по канату,
И бездна, бездна, бездна;
Сырое облако объято,
Чтоб не сорваться с места.

Я прохожу, она проходит,
Прохожий мир проходит,
Скользит походка по природе
При всём честном народе.

Она прошла. Её прогулка
По улице, над бездной
Ровняет узость переулка
С анестезией местной.

По ножкику, по покрывалу,
По площади, по бритве
Проходит случай небывалый
В непроходимой битве.

Проходит памятник навстречу.
Проходит напрочь память.
У каждой памятки калечусь,
При каждой панораме.

Смотрите под ноги. Смотрите
На лезвие, на кромку,
Проходит осторожный зритель
По зрелища обломкам.

Все десять лет подряд проходят,
Спешат в приют гостиниц;
Гостит в пролётке и в проходе
Какой-то проходимец.

Пройтись по посторонней коже,
Как в преисподню слазить;
В ущельи крошится прохожий,
В зазубренном рассказе.

Кто альпинист, пришелец снизу,
Тот лезет по канату,
По телу, будто по карнизу,
Пока плечо покато.

По скользким скалам, по обрывам,
По ледниковым кучам,
Путь проползает без отрыва,
Пока представлен случай.

Небрежно катится лавина,
Смывает мусор в пропасть.
Неужто в тридцать лет не скину
Свою стальную робость,

Канатоходную походку?
По лезвию, по краю.
Любая выходка – находка,
И я в неё играю.

Пришелец в местности без места,
В траншее без настила
Играет в гладкую поверхность,
Чтобы на шаг хватило.

По должности канатоходец
Среди канатоходцев,
Дыханье затаив, проходит:
На шпиль не наколоться б,

На заострённый полумесяц,
На остриё чужое.
Одна нога две тонны весит
На уровне с душою.

Потёмки. Разрежённый воздух,
В чужой душе ни с места,
В чужой душе всегда всё поздно
Всегда всё неуместно.

Пришелец, поручней лишённый
В чужой душе немеет;
Всё реже воздух разрежённый,
И темнота темнее.

И темнота сопротивленья,
И темнота победы
Сгущается над длинной тенью
Ступающих по следу;

Становится ещё темнее
Чужое очертанье,
Растёт пятно и каменеет,
И просится в преданье.

В расщелине обледенелой
Кто дотянуться может
До посторонней грани смело,
До посторонней кожи?

Кто смеет взять чужой затылок
В свои пустые руки?
Взвивается над каждым тылом
Узорный шаг разлуки.

В чужом глазу, в чужой броне я,
Забрало приоткину,
Но кто над пропастью посмеет
Узнать чужую спину?

Разделено пространство прочно
На дебри и на камни,
В непроходимой ставке очной
Белеет остов давний.

Чужое тело, как в тумане
Лежит за поворотом,
От неизвестности устали
Глаза, покрылись потом.

На поворотах этих резких
По памятке, по нитке
Не бьётся пульс, дрожат подвески
И **сыплются** пожитки,

И рассыпаются поделки,
Обрезки и объедки,
И от побелки до побелки
На скалах наши метки;

На скалах бурые потёки
От проходящей крови,
Судьба равняется дороге
Без временных условий.

Мы в путь свой медленно растаем
С горой далёкой вместе;
И так как мы стоим над краем.
Не устоять на месте.

По проволоке, по канату
Прохожие проходят,
И посторонняя утрата
Возможно – суд господень.

Возможно это по привычке,
По плану, понарошке
И не дожить до переклички,
И заматают крошки.

И расстоянья нет другого,
Другой не будет тропки,
И снова ползает и снова
Канатоходец робкий,

По волоску, по пуповине
Скитается вдоль бездны,
Пока сам камень не остынет.
И каждый путь – путь крестный.

ост. Крик, 1982.

Dróton, kötélén,
És feneketlen mélység, mélység, mélység;
A nedves felhő átkarolva,
Hogy megvédjen a zuhanástól.

Én átmegyek, ő átmegy,
Az átjáró világ átmegy,
Csúszos a természetben való járás
Az egész tisztességes nép előtt.

Ő elsétált. Sétája
Az utcán, a mélység felett
Helyi érzéstelenítéshez teszi hasonlóná
A szűk utcát.

A késen, a takarón,
A téren, a borotvaélen,
Átmegy a példátlan lehetőség
Járhatatlan csatában.

Szembe megy az emlékmű.
Elmegy az emlékezet.
Minden emlékeztetőnél megcsönkulok,
Minden panorámánál.

Nézzetek a lábatok alá. Nézzetek a
pengére, az élre,
Átmegy az óvatos néző
A látvány töredékein.

Mind a tíz év sorra átmegy,
Siet a szállodák menedékébe;
A konflisban és az átjáróban vendégeskedik
Valami jöttment.

Végigsimítani az idegen bőrt,
Olyan, mintha a pokolba ereszkednénk le;
A szurdokba morzsálódik a járókelő,
A bemagolt elbeszélésben.

Aki alpinista, alulról érkezett jövevény,
Az kötélén mászik,
A testen, mint a párkányon,
Amíg lejtős a váll.

A csúszós sziklákon, szakadékokon,
A jeges kupacokon,
Az út szakadatlanul kúszik,
Amíg lehetőség van rá.

Hanyagul csúszik a lavina,
Lemossa a szemetet a szakadékba.
Csakugyan nem vetem le magamról még harminc éves koromban sem
Acélos félnkségemet,

Kötéltáncos járásomat?
Borotvaélen, szakadékszélen.
Bármilyen kirohanás újat hoz,
És én játszom vele.

A hely nélküli helyekre érkező jövevény,
A vetetlen lövészárokban
Azt játssza, hogy sima a felület,
Hogy a lépésre elég legyen.

A hivatásos kötéltáncos
A kötéltáncosok között,
Lélegzetét visszafojtva halad át:
Csak fel ne nyársalja a torony hegye,

A hegyes végű félhold,
Az idegen túhegy.
Egy láb két tonnát nyom
Akárcsak a lélek..

Sötétség. Ritka a levegő,
Az idegen lélekben nem jutsz egyről a kettőre,
Az idegen lélekben mindig minden késő
Mindig minden nem helyénvaló.

A korláttól megfosztott jövevény
Elnémul az idegen lélekben;
A ritka levegő egyre ritkább,
S a sötétség sötétebb.

S az ellenállás sötétsége,
S a győzelem sötétsége
Sűrűsödik a nyomába lépők
Hosszú árnya felett;

Még sötétebb lesz
Idegen körvonal,
Nő és kövesedik a folt,
És legendába kívánczik.

Az eljegesedett sziklahasadékban
Ki tud átnyúlni
Bátran az idegen határig,
Az idegen bőrig?

Ki meri az idegen tarkót
Üres kezeibe venni?
Minden hátország mögött megjelenik
Az elválás cifra lépése.

Idegen szemben, idegen páncélban én,
A sisakrostélyt felemelem,
De ki meri a szakadék felett
Megismerni az idegen hátat?

A tér szilárdan fel van osztva
Bozótosra és kövekre,
A járatlan szembesítésben
Fehérlik egy régi csontváz.

Az idegen test, mintha ködben lenne
A kanyaron túl hever,
A bizonytalanságtól elfáradtak
A szemek, izzadtság lepte el őket.

Ezekben az éles kanyarokban
Az emlékeztető, a fonál mentén
Nem ver a pulzus, remegnek a felfüggesztések
És potyognak a cókók,

És széthullnak a tárgyak,
A hulladékok és a maradékok,
És meszeléstől meszelésig
A sziklákon jelünk;

A sziklákon barnás foltok
A kifolyt vértől,
A sors egyenlő az úttal
Időfeltételek nélkül.

Lassan nőünk bele az utunkba
A távoli hegyel együtt;
És a szakadék felett állunk
Nem állhatunk egy helyben.

A járókelők átmennek
A dróton, a kötélén,
S az idegen veszteség
Talán – isteni ítélet.

Talán csak megszokásból,
Tervszerűen, játékból
És nem érjük meg a névsorolvasást
És elsöpörnek a morzsák.

És nincs más távolság,
Nem lesz más ösvény,
Újra és újra mászik
A félénk kötél táncos,

Egy hajszálon, köldökzsinóron
Vándorol a szakadék mentén,
Míg maga is kővé nem válik.
És minden út – keresztút.

Krk-sziget, 1982.

Морской припев/ Tengeri refrén

Куда ты хочешь? Очень далеко?
Кого узнал на дальнем берегу?
Умойся! – Это облако вдали
Легло на дрессированный залив.
Ты можешь плыть, пожалуйста, вперёд,
И горизонт никто не отберёт,
И брызги отражаются в волне,
И новые приплыли облака.
И может быть в движении жить вольней;
Пока не обессилела рука,
Пока не разлилась твоя река,
Не затопила берег впереди,
Без берега чем будет завлекать?
Но если можешь: по морю иди!

Hová akarsz menni? Nagyon messze?
Kit ismertél meg a távoli parton?
Mosakodj meg! – Ez a felhő a távolban
Rátelepedett a megszelídített öbölre.
Úszhatsz, tessék, előre,

S a horizontot sem veszi el senki,
S a fröccsenések visszatükröződnek a hullámban,
És új felhők úsztak ide.
És lehet, hogy mozgás közben szabadabb az élet;
Amíg el nem gyengült a kar,
Amíg ki nem öntött a te folyód,
El nem öntötte a partot elől,
Part nélkül mivel fog odavonzani?
De ha lehet: tengeren menj!

Птица Сирин/ Szirin madár

«Джан» V /«Dzsán» V

Д.Т./ D.T.

Заморская птица на камушке
Сушит блестящие пёрышки,
Полуптица, полукрасавица,
Полуснится, полупословица,
Оперится, с пером управится,
Не успеешь с нею условиться,
Вспорхнёт из пены Венериной,
Запоёт: поверь же, поверь в неё.
Полупение, полумолчание,
Полуволны, полуобъятия,
Не оставь же её в отчаяньи,
Чтоб свой век доживать в апатии.
Запоёт для тебя единственно,
Вся, как хочешь твоя, естественно,
Опасенья друзей освистаны,
Страх – затухший недуг наследственный.
Вот она, это чудо, чудище,
В теле худеньком рёбра-косточки,
Если, страшная сказка, сбудешься,
Ни клочка на потом, ни весточки.
Но не то это диво певчее,
Полуправда, полупристанище,
Полукрай полукрылый. Легче
Полужить, так в живых останешься,
Так живьём это море вынесешь,

Этот остров, утёс коралловый,
Этот столб, на котором стынешь ты.
Пережить её хочешь, стало быть?
Пережить её хочешь, выдержать,
В голове сохранить, в сознании?
Нет на свете такого удержу,
Чтоб в уме удержать знамение.
Этот худенький торс коричневый,
Эти локти, ключицы, плечики,
Это ж полой мечты обличие,
Нет ни тени в нём человечины.
Полузвуки, полудвижения,
Полуплаванье, полубаюканье,
Наложилось одно отражение
На другое в едином клёканьи.
Паруса на утёсе колышатся,
Врозь топорщатся крылья над палубой,
Голос близкий всё тише и выше,
Встал корабль, захлебнулся жалобой,
Задышается в полусознании,
В полурвении, в полубессилии
После призрачных лет скитания
Ну приблизь, приручи, возьми её,
Ну приблизься, она останется,
Из ладоней из двух не выпорхнет,
В её пении – ты в капкане,
Так и ей пусть не будет выхода.
Чужеземная эта кожица
На груди, на ключицах, на плечиках
Гольшом в твои пальцы вложится
Вместе с крылышком. Будь разведчиком.
Первым будь в этой песне, в пропасти,
В этом голосе, в этой почести,
Скинь последнюю плёнку робости,
За спиной не осталось участи,
Ничего у тебя в блужданиях,
Кроме этого наваждения,
Кроме этого отражения,
От лишения до лишения,
Ни найдённой надёжной пристани,
Ни земли под ногами, берега,
Кроме этой поющей издали.
В парусах поднялась истерика:

Пронестись, проститься, промчатся,
Не успели бы обвенчаться,
Не успело бы проясниться,
Что на завтра ещё приснится,
Что услышится в длинном хоре,
Ветра, палубы, мачты, вёсел,
На открытом зелёном море
Что привидится на утёсе.
Кроме этой полунедвижной
Полудичи, полулюбовницы,
Полуузницы, полуотшельницы,
Полуклича, полубессонницы,
Ничего, кроме этой суженой,
Кроме этой худой царевны,
Ничего, кроме птичьего ужина,
Кроме гавани ежедневной,
Полуимени, полуназвания,
Полуславы, полуобычая,
Десять лет – одно наказание:
Дотянуться, добиться, достичь её.
С полуслова, с полуусловия,
С полупальцев, с полу, с полуночи,
В этой птичьей дымящейся крови я,
И не будет, не может быть иначе.
В этой песне, судьбу готовящей,
На пути, пропетом заранее –
Полустанок, полусокровище,
Полупритча, полупризвание.
Появилось из полудвери,
Полудвигалось, полумолча
Полуголосом, полуверием,
Полузнаменем, полупорчей.
Сгинь, исчезни, не верю, не было!
Огради, Господь, от нелепицы!
Захлебнусь чужеземным ребусом,
Узким станом глаза залепятся.
Если шаг к ней шагнуть осмелишься,
С головою увязнешь в зрелище,
Не опомнишься, не отмоешься,
Налегке домой не отправишься,
Если к пташке на шаг приблизишься,
В преисподнюю комком покатишься
С полупалубы, полулестницы.

A tengerentúli madár a kövön
Szárítja ragyogó tollacskáit,
Félig madár, félig széplány,
Félig álom, félig közmondás,
Tollba növeszt, tollát megigazítja,
Nem érkezel vele megegyezni,
Felreppen Vénusz habjából,
Énekelni kezd: higgyél, higgy benne.
Félig éneklés, félig hallgatás,
Félhullámok, félölelések,
Ne hagyd őt kétségbeesésben,
Hogy életét apátiában élje le.
Énekelni kezd, csak neked,
Egészen a tiéd, természetesen,
A barátok aggodalmaskodása kifütyülve,
A félelem – kialudt örökletes kór.
Itt van ő, ez a csoda, ez a szörnyeteg,
A sovány kis testben bordák, csontocskák,
Ha valóra válsz, te félelmetes a mese,
Egy foszlány, hírmondó sem marad belőle.
De ez nem az az éneklő csoda,
Féligazság, félmenedékhely,
Félig szárnyas félvidék. Könnyebb
Félig élni, így életben maradsz,
Így, élve viseled el ezt a tengert,
Ezt a szigetet, a korallsziklát,
Ezt az oszlopot, amelyiken kihúlsz.
Túl akarod élni, talán?
Túl akarod élni, kibírni,
Megőrizni a fejedben, a tudatodban?
Nincs a földön olyan megtartó erő,
Hogy fejben tarthatnánk az előjelet.
Ez a sovány barna törzs,
Ez a könyök, kulcscsont, váll,
Ez az üres álom megjelenése,
Nincs benne semmi emberi.
Félhangok, félmozdulatok,
Félig úszás, félig ringatás,
Egyik tükröződés
A másikra rakódott vijjogásban egyesülve.
A vitorlák a sziklán lobognak,
Különböző irányokban meredeznek a fedélzet felett,
Az ismerős hang egyre csendesebben és magasabbról hallik,

Megállt a hajó, és lefulladt a panasztól,
Fulladozik a féltudatban,
Félbuzgalomban, félerőtlenységben,
A vándorlás kísérteties évei után
Közelítsd meg, szelídítsd meg, fogd meg őt,
Na, közelítsd meg, ő ott marad,
Két tenyeredből nem libben tova,
Énekében – csapdában vagy,
Igaz, így számára sincs kiút.
Ez a bőr
A mellén, a kulcsontján, a vállán,
Meztelenül az ujjaidba simul
Szárnyastól. Légy felderítő.
Légy első ebben a dalban, a szakadékban,
Ebben a hangban, ebben a méltóságban,
Dobd le magadról a félénkség utolsó leplét,
Tévelygéseidben nem maradt
Mögöttes más sors,
Ezen a kísértésen kívül,
Ezen a visszatükröződésen kívül,
A nélkülözéstől a nélkülözésig,
Sem meglelt biztos kikötő,
Sem föld, hol megvetheted a talpad, part,
Ezen az éneklő messzeségen kívül.
A vitorlák hisztériában törtek ki:
Röpülni vágytak, búcsút intve szállni,
Csak ne érkeznének megesküdni,
Csak ne derüljön ki,
Hogy másnapra mit álmodunk meg,
Hogy a szelek, fedélzetek, árbocok, evezők
Hosszú kórusában mit hallunk meg,
A nyílt zöldvizű tengeren
Hogy mi sejlik fel a sziklán.
Ezen a félig mozdulatlan
Félvad, félszerető,
Félfogoly, félremete,
Félrikoltás, félálmatlanságon kívül,
Semmi, ezen a mátkán kívül,
Ezen a sovány hercegnőn kívül,
Semmi, a madárvacsorán kívül,
A napi kikötőn kívül,
Félig név, félig elnevezés,
Féldicsőség, félhagyomány,

Tíz éven át – ugyanaz a büntetés:
Eljutni, megszerezni, megszerezni őt.
Félszóból, félfeltétellel,
Félujjakkal, a földről, féléjszakával,
Ebben a füstölgő madárvérben élek én,
És nem lesz, nem lehet másként.
Ebben a sorshozó dalban,
Az előre megénekelt úton –
Félkorlát, félkincs,
Félpéldabeszéd, félhivatus.
Megjelent a félajtóban,
Félig hallgatva, félig mozgott,
Félhangon, félhittel,
Féllobogóval, félrontással.
Pusztulj innen, tűnj el a szemem elől, nem hiszem, nem történt meg!
Ments meg Uram, a képtelenségtől!
Megfulladok az idegen rébusztól,
A keskeny derék elvakít.
Ha egy lépést mersz tenni felé,
Fejest merülsz a látványba,
Nem térsz észhez, nem mosakszol ki
Csomag nélkül nem indulsz haza,
Ha a madárkához csak egy lépésre is közelítesz,
A pokolba gurulsz, mint egy göröngy
A félfedélzetről, féllétráról.